

Udtalelse til Høring om Forslag til Landsplanredegørelse 2003

Fra Landsforeningen Af Landsbysamfund

Idet vi tager forskellige aspekter op i forslaget til Landsplanredegørelse vil vi fokusere på regeringens mål om vækst i hele Danmark og specielt udtalelsen side 9: "Regeringens forskellige initiativer skal tilsammen give bedre redskaber til at fremme den regionale udvikling."

Landsforeningen Af Landsbysamfunds svar vil derfor omfatte visse hovedområder:

1. Statslig opfølgning af regeringens mål om udvikling i alle egne
2. Anvendelse af Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag" som redskab til at sikre udvikling i udkantsområderne.
3. Muligheder for erhvervsudvikling, belyst ud fra transport og boliger.
4. Kommentarer til forskellige citerede steder i forslaget.

s. 11 Kommentar: Oplandsinddelingen: Det fremgår, at oplande til storbyer er de samme som oplande til universitetsbyer. Det må regeringen lægge specielt mærke til, efter vor mening i Landsforeningen Af Landsbysamfund. København har i det seneste årti modtaget investeringer i en størrelse som retfærdiggør at der nu fokuseres på andre egne. Især er udkanterne og øerne bagud med indsats fra stat og regering.

Uddannelse og forskning er elementer i en sund udvikling i vort land. Selvfølgelig skal universiteterne ligge i de store byer, men bevidst placering af eller støtte til eksisterende uddannelsessteder - Eks. biografkontrolløruddannelsen på Mors og Turistuddannelsen på Bornholm, ville begge have forårsaget en meget større aktivitet til gavn for de egne end den effekt, de uddannelser nu har i København, hvortil de blev trukket. Forskning i fødevarer og i Vedvarende Energi er begge områder, der kræver store områder i landskabet. Begge områder er derfor bedst placeret i landdistrikterne, hvor de hører hjemme eller har skabt en platform. Thy er i stærk mangel på arbejdspladser, og fødevarerforskning kan placeres hvor som helst - selv på en ø.

Ved at sikre en spredning af uddannelse og forskning sikrer man også en aldersmæssig fordeling af indbyggerne i Danmark. Se videre:

Erhverv

S. 49 Befolkningsforhold: "Yderområdernes muligheder for at tiltrække de færdiguddannede unge er små. Dertil er antallet af jobs, som modsvarer de nyuddannedes kvalifikationer for beskedent.": Det vil være nødvendigt at gøre en speciel indsats fra regeringens side for at få ændret dette forhold, hvilket vi anser for at være formålet med at understrege sagen, og til hvilket formål ovenstående om landsdækkende fordeling af forskellige typer af uddannelser og forskning er foreslået.

Dertil følgende: Landsplanredegørelsen er regeringens overblik over udviklingsmuligheder. Det er godt at få teoretiske rammer indenfor hvilke udviklingen kan finde sted, men udviklingen kommer først i gang, når der også er politisk medleven og økonomisk vilje til at følge op.

Investeringer i fremtiden må til. Uddannelse og IT har regeringen fokuseret på. En regional vurdering efter tjeklisten i "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag" kunne være interessant i forhold til de seneste nationale tiltag på uddannelsesområdet.

Danmark har haft en fremtrædende position indenfor vedvarende energi (VE). Nationale investeringer har drevet udviklingen frem i 30 år og gjort f.eks. vindmøller til landets tredjestørste eksportvare. Hvilke regionale konsekvenser ville det have at investere i vedvarende energi i Thy, på Ærø og Samsø, de tre stærkeste VE-områder udenfor Risø? Her kan tjeklisten fra "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag" også anvendes.

s. 13 Fra idé til praksis

Strategien for udvikling i alle egne af Danmark støttes stærkt ved anvendelse af Indenrigs- og Sundhedsministeriets "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag" (2002) som et konstruktivt, offensivt værktøj. I stedet for den defensive anvendelse af tjeklisten i vejledningen eks. "Hvad kan gå galt, hvor negativ vil effekten være hvis vi lukker/nedlægger/centraliserer xx?" kan den konstruktive anvendelse give stort udbytte i situationer, hvor som nu huspriser i storbyoplande afholder folk med mellemindkomster fra at bo der. "Hvilke konsekvenser vil det have for en region at få tilført statslige arbejdspladser?" i stedet for konsekvenser af at fjerne det ene eller det andet.

F. eks. vil det være af meget større betydning for Nykøbing F at være det statsamt, der forbliver end det vil være for Ringsted eller Næstved at beholde de forholdsvis få arbejdspladser. Det samme vil gælde for den geografiske placering af de øvrige statsamter, hvis det endeligt besluttet at beskære antallet af statsamtsslige kontorer.

Man må i alle tilfælde se på regionens udviklingsmuligheder mere end på den enkelte ansattes præferencer. Hvis de ansatte i et givet statsligt område ikke vil flytte med, når arbejdspladsen flytter, kunne man finde andre, kvalificerede mennesker, som gerne vil arbejde væk fra storbyerne. Det kunne være til gavn for udviklingen i de hårdest ramte regioner at sammenligne deres udviklingsmuligheder - bare ved at se på tjeklisten i sidste eksempel, Ærø, i "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag". Man kunne her spørge: "Hvad vil det betyde for Ærø at få tilført statslige arbejdspladser af en eller anden form?"

Fødevarerministeriel forsøgsstation, Socialministeriel foranstaltning for svage børn eller Energiministerielt Kontor for dansk markedsføring af energi-resultater. Ærø er næsten selvforsynende med vedvarende energi. Disse eksempler valgt ud fra øens umiddelbare ressourcer og ekspertise.

Hvis samme tjekmåde blev anvendt på Grenå og ført ud i livet, kunne Djursland med sin hovedby måske se udvikling i møde: "Hvad vil det betyde, at statsamtet ligger i Grenå? Hvad vil det betyde, at Grenå får tilført containertrafik fra Århus, hvor man har pladsproblemer og hvortil mange skibe skal sejle længere end til Grenå?" Århus ville slippe for tung trafik gennem byen, og ville få plads til flere lystbåde - et skift i arbejdspladser, ja, men der er mere brug for dem i Grenå end i Århus. Der kunne blive tale om et langsomt skift eller bare en fordeling af containerfragten, som kunne gå videre med lastbil eller med tog. Det ville stort set kræve en hensigtserklæring fra Trafikministeriet og så kunne der ske store ændringer i positiv retning i Grenå.

I den sammenhæng er det interessant at holde sig Transport 2005 for øje,

Trafikministeriets plan for trafik og transport i Danmark, hvor man satser på at styrke godstransport med jernbane og coastersejlads.

S. 43 og s. 84-85 kommer ind på emnet effektiv godstransport. Det omtales her, at et styrket samarbejde mellem landtransport og vandtransport skal styrkes. Landsforeningen Af Landsbysamfund glæder sig over denne formulering, fordi den åbner nye muligheder for havnene, som ellers lider under nedgang i beskæftigelsen, både med hensyn til fiskeri og m.h.t. fragt. Når en coaster kan sejle 28 gange så store mængder fragt for det samme brændstof som en lastbil, virker det uhensigtsmæssigt at der ikke gøres mere for at udnytte sejlads med fragt - specielt i Danmark som har så gode vandveje. Det kunne være interessant at udnytte tjeklisten fra "Vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag" i den sammenhæng: "Hvordan vil det påvirke Grenå, Nakskov, Svendborg eller Hundested hvis de får mere sejlads med fragt?"

I sammenhæng med skemaet s. 77 over boligbyggeri et forslag til aktiv indsats for den eksisterende boligmasse til gavn for beskæftigelse og særpræg som en investering i fremtiden. På Lolland og i nogle kommuner andre steder i landet er der mange tomme huse i landdistrikterne, som rives ned, fordi kommunerne er bange for at få tilført sociale klienter i tomme huse, som købes op til udlejning. En indsats fra Boligministeriet for udvikling kunne sikre husene for fremtiden. Det ville kræve samarbejde med Miljøministeriet, fordi et led i planen kunne være at renovere de tomme huse med udlejning til formål. Beskæftigelsesministeriet skulle også deltage, fordi det på samme tid ville være et renoverings-projekt og et projekt, som kunne beskæftige arbejdsløse, som der typisk er mange af i de samme områder. Husene skulle ejes lokalt og lejes ud på Bed & Breakfast vilkår. Når de står sådan, vil de kunne tiltrække købere som kunne tænke sig at bo fast i husene. Så kunne salgssummen investeres i et nyt renoveringsprojekt og man opnåede på den måde en god cirkel på grund af husene. Ikke som nu en afskæring af muligheder for at øge antallet af indbyggere i disse kommuner.

s. 33 Kommentar: For letbenet udtalelse: "Danmark er egentlig ikke særlig skævt, geografisk set." Måske ikke i sammenligning med de andre nordiske lande, Norge, Sverige, Island og Finland, men Danmark er heller ikke af deres størrelse, og forskellene mærkes i Danmark i udkanterne lige såvel som de gør i de andre nordiske lande. "ikke særlig skævt" er nok en beskrivelse, som Danmarks øer ikke kan bifalde, de som befolkningsmæssigt er det vi bedst kan sammenligne med de nordlige dele af Skandinavien og Island væk fra Reykjavik.

s. 50 Kommentar: Ledige landbrugsbygninger kan nu omdannes til erhverv og én bolig. På side 50 står der at det skønnes at halvdelen af de ca. 60 millioner m² ledige landbrugsbygninger kan anvendes til sådanne formål. Erfaringen viser at det bliver skrothandlere og brugtvognshandlere og lignende, der slå sig ned som erhverv. Det vil derfor være formålstjenligt for landskaber og beboere, om der med tilladelser følger bemærkning om hvilke typer af erhverv der er ønsket/uønsket og forpligtelser til udseende og oprydning. Forureningssager som dem i Storstrøms amt (Kabelskrot og Prom) skulle nødvendigvis gentages, ligesom bilkirkegårde bør holdes på meget få områder, hvis antal ikke bør udvides.

s. 61 Kommentar: Kortet. Tilføj to industriområder, som i deres områder har ligeså stor virkning som IT og fødevarer: Vedvarende energi (med vindmølleindustri, solfangere, biogasanlæg, også i decentrale kraftvarmeværker etc.) og træindustri, (møbler og præfabrikerede huse etc.)

s. 77 Kommentar: Boligbyggeriskema: Medtag negativ boligudvikling, især i lollandske kommuner, hvor antallet af nedrevne boliger er større end antallet af opførte boliger.

Som det fremgår af dette svar, ser vi i Landsforeningen Af Landsbysamfund med håb hen mod at regeringens planer om udvikling i landdistrikterne bliver realiseret. Vi har her angivet en del forslag under en overskrift fra forslaget til Landsplanredegørelse, Fra Ide til Virkelighed. På vegne af Landsforeningen Af Landsbysamfund,

Venlig hilsen,

Barbara Diklev, bestyrelsesmedlem og redaktør af Landsbynyt